

om Lyendet har havt lovlig Grund til at forlade Tjenesten, og det vil da synes det mig, være en væsentlig Ulempe, hvis disse to offentlige Politifager maatte føre til det modsatte Resultat, hvilket i mange Tilfælde vil kunne ske. Naar det nu altsaa forudsættes, at Husbonden har fundet Lyendet og har faaet den offentlige Politifag, vil det atter her vise sig, at man ikke kommer til noget Resultat i Lyendesager, uden ved at have Parterne lige over for hinanden, og Husbonden vil derfor i saare mange Tilfælde, hvis han ønsker et Resultat ud af Sagen, blive nødt til at rejse hen til den Ret, hvor Sagen søres, for at give personlig Forklaring. Men derved bortfalder den egentlige Fordel, som Paragrafen skulde hjemle, nemlig Fritagelsen for at rejse hen og anlægge Sag; Fritagelsen for Gebyr vil ikke sige ret meget, thi Gebyret er ikke mere end 75 Ore, saa at Fritagelsen for den personlige Møilighed er Hovedpiemet; men, som sagt, skal der komme et Resultat udaf Sagen, vil det være indvendingt, at Husbonden fremstiller sig, for at Dommeren kan examinere Parterne og tale med dem i hinandens Overværelse. Det kunde fremdeles synes at være en Ulempe ved den offentlige Politifag, at der ingen Forligsprøve finder Sted. Dog dette skal jeg ikke lægge videre Vægt paa; thi Dommeren vil vistnok lige fuldt paa Grund af Sagens eendommelige Bessaffenhed optræde i det Bessentlige paa samme Maade som under en egentlig Forligsmægling under Forudsætning af, at han har Parterne for sig. Fremdeles vil der være Vanstikigheder med Hensyn til Spørgsmaalet om Bevisbyrden. Den ærede Minister har udtalt, at Bevisbyrden vil være den samme, som om det var en privat Politifag, og jeg erksender den ærede Minister som Autoritet i dette som i alle juridiske Spørgsmaal, ligesom jeg ogsaa gjerne skal erksende, at saa vidt muligt maa det ikke tabes af Sigte, at disse Sager have en eendommelig Karakter og Oprindelse, saa at Grundsaetningerne fra Privatprocesser ikke ere ganske anvendelige. Men jeg maa paa den anden Side hævde, at i offentlige Politifager kan man ikke ganske fordele Bevisbyrden efter Reglerne for private Sager. Det kan ikke ganske tabes af Sigte, at i offentlige Sager, hvor det gælder om at oplyse Straffskyld hos en Part, maa det Offentlige stille sig anderledes end i private Sager, hvor Alt overlades til Parterne selv, og for saa vidt er jeg enig i de Betragtninger, som ved første Behandling bleve udtalte af det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Nimestad). I alt Fald, hvorledes man end mener, at Spørgsmaalet om Bevisbyrden vil klare sig, er det sikkert, at et meget vigtigt Bevismiddel vil falde bort, nemlig Parts Ed. Nu afgjøres mangfoldige Lyendesager ved Parts Ed. Disse Sager ere jo i Reglen, som Enhver vil kunne tænke sig, af den Bessaffenhed, at man ikke let faar direkte Bevismidler, og navnlig ikke

Bidnebevis. Parternes Forklaringer staa gjerne overfor hinanden, og kan der saa under Sagens Gang tilveiebringes nogen større Formodning for den ene Parts Forklarings Nigtighed, saa er Bessingelsen for Anvendelsen af Parts Ed til Stede. Saasnart det derimod bliver en offentlig Sag, er Parts Ed udelukket. Jeg erksender, at efter Lovgivning er der ikke noget til Hinder for at bruge Parts Ed i offentlige Bødesager, men i Praxis er det affastet, og denne Praxis støtter sig vistnok paa flere Overrettsdomme.

Jeg har saaledes nu med fornødent Hensyn til, at det er tredie Behandling af Lovforslaget, der foresligger, tilladt mig lidt nærmere at begrunde, at Forslaget efter min Mening er af en noget tvivlsom Værdi. Maa ske det turde blive det bedste Resultat af det, at Bevægelsen i Lyendeforholdene, uden Forandring af Lovgivningen, hører op, idet man vil indse, at de Ulemper i Lyendeforholdene, som man klager over, hidrøre fra Samfundsforholdene, som det ikke staa i Lovgivningens Magt at ændre. Hvis denne Lov ikke kommer til at spille nogen videre Rolle i Praxis, saa at man i det Bessentlige bliver staaende ved den gamle Lyendelovgivning, turde dette ogsaa være et Resultat, som jeg ikke skal kaste Vrag paa; thi den ældre Lyendelov af 10de Mai 1854 anser jeg for en meget god Lov, der virkelig paa en billig og retferdig Maade har søgt at stille Parterne imellem, hvorfor jeg ikke tror, at det er ganske besøjet, naar saa mange Anter ere blevne rettede imod denne Lov. Jeg tænker herved navnlig paa de mange Andragender, der i forrige Samling ere indkomne til Rigsdagen. — Imod de stillede Ændringsforslag har jeg Intet at erindre.

Buch: Som de ærede Medlemmer ville erindre, har jeg allerede ved 2den Behandling yttret, at jeg vanstelig vilde kunne stemme for dette Forslag. Jeg skal villig indrømme, at Udvalget imellem 2den og 3die Behandling har ved at stille de foreliggende Ændringsforslag, forsaavidt de maatte blive vedtagne, bidraget ikke saa lidt til at forbedre Loven; men selv i denne Stikkelse vil det dog ikke være mig muligt at stemme for Loven. Jeg tror, som jeg allerede yttrede ved 2den Behandling, at der i den gamle Lyendelov er adskillige Ting, som ere i Disfavor af Lyendet, og som derfor burde forandres, og jeg er siden den Tid blevet bestyrket i denne Tro ved at se næiere efter. Jeg tillod mig at henvise til forskjellige Paragrafer i Lyendeloven og da navnlig til Besslemmelsen i § 15, hvorefter Husbonden kan negte at modtage et Lyende, naar det har været straffet, naar det har gjort sig skyldig i Fornærmelse i Gjerning mod en tidligere Husbond, og i flere saadanne Tilfælde, naar Husbonden ikke har været vidende derom, da han sættede Lyendet. Derimod er der i § 21 Noget,